

Hírlevél 2009/18.
www.sinkatax.hu

Kedves Olvasóm!

Végre elkészültek a honlapomon a „spamtörvény” miatt szükséges változtatások. Adataidat - lakcímed vagy cégformád megadásával – az alábbi linken módosíthatod:

<http://www.sinkatax.hu/hirlevel.php?mod=1>

A „jók jutalma nem marad el”, fáradozásodat e-bookkal hálálom meg.

Ismét a vagyonosodási vizsgálatokról - társszervek megkeresése, mezőgazdasági termelők vizsgálata, vagyonmérleg

Más magyar hatóságok, bankok, külföldi társszervezetek megkeresése

A Ket. 26.§.(1) bekezdése b)-c) pontjai, illetve az Art. 52.§.(2) bekezdés biztosítja a jogi alapot ahhoz, hogy az adóhatóság más szervezeteket, személyeket is megkereshet, tőlük adatokat, információkat kérhet a vagyonosodási vizsgálathoz kapcsolódó bizonyítási eljárás során.

A magyar szervezetek közül – többek közt- az alábbiakhoz fordulhat az adóhatóság:

- megyei, városi földhivatalok,
- a Belügyminisztérium gépjármű nyilvántartása,
- a légi- és vízijármű-nyilvántartás,
- a területileg illetékes cégbíróságok,
- a számlavezető hitelintézetek, a különböző befektetési alapok,
- az Országos Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság,
- más egyéb, a magánszemélyek nyilatkozatában szereplő intézmények, szervezetek, személyek.

A vagyonosodási vizsgálatokat lefolytató adóellenőrök tapasztalatai szerint gyakori,

hogy a vizsgált személyek a vizsgálat során feltárt forráshiány fedezetül az időközben elhunyt nagyszülőktől vagy nyugdíjas szülőktől kapott nagy összegű kölcsönt vagy ajándékot jelölik meg.

Ilyenkor az adóhatóság az Országos Nyugdíjbiztosítási Igazgatóságtól kér adatokat az elhunyt, illetve élő személyek nyugellátásáról. Ezek alapján, valamint az elhunytakra vonatkozó hagyatéki végzéssel és az adóhatósághoz esetlegesen a korábbiakban benyújtott adóbevallásokkal az adóhatóság meg tudja állapítani - illetve becsülni-, hogy a hozzátartozók valóban rendelkezettek-e olyan nagyságrendű jövedelemmel, hogy az adott kölcsönt, ajándékot adják az érintettnek.

Ha a revíziónak alapos oka van azt feltételezni, hogy a vizsgált személynek van - az adóhatósághoz – be nem jelentett bankszámlája, a lakossági-számlaforgalom tisztázására hivatalból megkeresi a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletét (PSzÁF), amely valamennyi magyarországi pénzintézettől jogosult ilyen tartalmú adatokat bekérni.

Ugyancsak a PSzÁF adhat információt az adóhatóság hivatalos megkeresése alapján, ha az adózó olyan, a vizsgált időszakot megelőzően keletkezett árfolyamnyereségből származó nagy összegű megtakarításra hivatkozik, amely egy időközben megszűnt bróker cég tevékenységének eredménye.

Feltéve, hogy az érintett bróker cég a szükséges hatósági engedélyek birtokában folytatta tevékenységét, arról folyamatosan adatot kellett szolgáltatnia a Felügyeletnek (illetve jogelődjének). Így a legálisan kifizetett árfolyamnyereség ténye és hitelessége igazolható az ellenőrzés számára.

Az is gyakran előfordul, hogy az adózó nagyobb összegű külföldről származó kölcsönre vagy jövedelemre hivatkozik. Ekkor az adóhatóság megkereséssel fordul az érintett ország adóhatóságához. Ennek jogi alapját egyrészt az Art. 92.§.(8) bekezdése, másrészt a két ország közt érvényes jogsegély-szerződések adják.

Fontos, hogy az erre fordított idő – azaz a külföldi hatóság megkereséséről az adózónak küldött értesítés kézbesítésétől a külföldi hatóság válaszáig megérkezéséig eltelt idő – az ellenőrzés határidejébe (a megkereséssel érintett adónem tekintetében) nem számít bele. Azaz, nem lehet megúszni a vizsgálatot azért, mert a közbenső intézkedések elhúzódnak.

A mezőgazdasági termelők vizsgálata

Az őstermelők, mezőgazdasági kistermelők vagyongyarapodási vizsgálata során az adóhatóság az e körre vonatkozó speciális adózási szabályokat veszi - természetesen – figyelembe.

Vizsgálja az ellenőrzés, hogy az adózó milyen jövedelem megállapítási módszert választott. A tételes költségelszámolást alkalmazó kistermelőkre az SZJA-törvény 22.§.(6) bekezdése rendkívül kedvező szabályokat állapít meg, tekintve, hogy az igazolt költségeken felül, az SZJA-törvény előírásai szerint megállapított bevételek

további 40%-át igazolás nélkül, költségátalány formájában számolhatják el.

Továbbá az SZJA-törvény 78/A.§.(4) bekezdése biztosítja a kistermelők részére az ún. egyszerűsített bevallási nyilatkozat megtételének jogát. Ennek feltétele az, hogy a mezőgazdasági tevékenységből származó bevételük nem haladja meg a 4 millió forintot, továbbá a ebevételük legalább 20%-ának megfelelő összegben költségzárakkal rendelkeznek.

Ha a revízió alapos okkal feltételezi – erre utaló információk birtokába jut-, hogy az adózó eltitkolja a bevétele egy részét, illetve fiktív számlákkal igazolja a költségeit, akkor kapcsolódó vizsgálat keretében adatokat gyűjt, például a vetőmag, a növényvédőszer, a műtrágya vagy a takarmányvásárlások tekintetében. További fontos támpontokat adhat a valós költségelemek megítélésére a mezőgazdasági gépek használatával összefüggő gázolaj áfa-tartalmának visszaigénylése. is.

Az ellenőrzés eredményeinek értékelése

Az adóhatóság a bevételekre és költségekre vonatkozó adatgyűjtések befejezését követően a nyilatkozatokat, a tanúvallomásokat és a rendelkezésre álló kontrolladatokat együttesen értékeli és összességében megvizsgálja.

Egyenként vizsgálja az összegyűjtött adatok bizonyítóerejét, és megállapítja, hogy azok milyen mértékben támasztják alá az ellenőrzés megkezdésekor vélelmezett vagyon- illetve jövedelem eltitkolást.

Ha az elemzés során újabb ellentmondásokat tárnak fel, további nyilatkozatok bekérésére is sor kerülhet. Ennek jogi alapját az Art. 98.§.(1) bekezdésének d) pontja adja.

Fontos, hogy az eljárásnak ebben a fázisában tett nyilatkozatnak már nem kell teljes körűnek lennie, elégséges, ha csak a fennálló ellentmondások tisztázására irányul.

Ismét a kronologikus vagyommérlegről...

Ahogy azt a Hírlevél előző számában ígértem, most konkrét adatok alapján megvizsgálunk egy kronologikus vagyommérleget!

A magánszemély vizsgálata két adóévre terjedt ki. Az 1. évben az adózó által benyújtott dokumentumokat az adóhatóság hitelt érdemlő bizonyítékként elfogadta, és nyitó adatként 800 ezer forint korábbi időszakról származó, jogszerűen keletkezett megtakarítást vett figyelembe az ellenőrzés.

Az 1. évről készített kronologikus vagyommérleg az alábbi képet mutatta (adatok ezer forintban):

Bevételi oldal			Kiadási oldal			Egyenleg
	Időpont	Összeg		Időpont	Összeg	
Nyitó tétel	2002.01.01.	800				800
Bevétel	2002.03.10.	100				900
Bevétel	2002.05.06.	800				1700
			Kiadás	2002.06.10.	1100	600
Bevétel	2002.07.12.	400				1000
			Kiadás	2002.08.25.	1000	0
Forráshiány	2002.09.11	800	Kiadás	2002.09.11.	800	-800
Bevétel	2002.09.15.	900				900*
Forráshiány	2002.10.18.	100	Kiadás	2002.10.18.	1000	-100
Bevétel	2002.11.18.	600				600*
			Kiadás	2002.12.06.	200	400
			Forrástöbbslet	2002.12.31.	400	
Összesen	2002.12.31.	4500	Összesen	2002.12.31.	4500	

*Ha év közben forráshiány keletkezett, akkor utána az egyenleg számítását újra – nullától – kell kezdeni.

Amint a fenti számokból is látod, az ellenőrzés a vizsgált időszak 1. évére vonatkozóan összesen 900 ezer forint forráshiányt, azaz összevonás alá eső eltitkolt jövedelmet és 400 ezer forint következő évre átvihető forrástöbbsletet tárt fel.

Sajnos a forrástöbbslet és a forráshiány nem kompenzálható egymással (a többslet

időben később keletkezett, mint a hiány), így a 900 ezer forint forráshiány képezi az adóalapot, amelyre az adott év – jelen esetben 2002. év – sávós adókulcsai szerint kell kiszámítani az adót.

A 2. év kronologikus vagyommérlege az előzőek szerinti módszerrel és formában készül, nyitó adatként 2003. január 1.-vel 400 ezer forint (a 2002. év záró adata) szerepel a bevételi oldalon.

Ha figyelmesen megnézed a fenti táblázatot – bocsánat, kronologikus vagyommérleget -, láthatod, hogy a mérlegegyezőség - a bevételi és kiadási oldal egyezősége – akkor áll fenn, ha a bevételi oldalon vesszük figyelembe a nyitó tételt és a folyó bevételek mellett a megállapított forráshiányok összegét, míg a kiadási oldalon a folyó kiadások és a feltárt forrástöbbletek szerepelnek.

Ha volt valaha dolgod - például – pénztárkönyv könyvelésével, akkor biztosan emlékszel arra, hogy év végén, a pénztárkönyv zárásakor a bevétel és kiadások különbözetét, ha az pozitív volt az adóalapot nem képező kiadások rovatban, míg ellenkező esetben az adóalapot nem képező bevételek rovatban rögzítetted, így érted el a két oldal egyezőségét. Nos, a forráshiány és forrástöbblet is így működik a vagyommérlegben...

(Ha nem értesz a könyvvezetéshez, de szeretnél, akkor a honlapomon feliratkozatsz a Könyvviteli Hírlevélre!)

Az ellenőrök a kimutatott forráshiányt – azaz eltitkolt adóalapot – annak az évnek - a fenti példában 2002. évnek – az összevonás alá eső jövedelméhez adja hozzá, amelyre nézve az eltitkolt jövedelmet megállapították. Például, ha a példánkban szereplő személynek 200. évről szóló adóbevallásában 700 ezer forint összevonás alá eső jövedelem szerepelt, akkor a forráshiánnyal együtt 1.600 ezer forint után számolják ki az adót és a be nem fizetett részt adóhiánynak minősítik.

Az Art. 109.§-a emellett még azt is előírja, hogy ha az adózó eltitkolt jövedelme több évet érint, akkor azt a vizsgált évek között egyenlő arányban meg kell osztani és az adót az egyes években hatályos SZJA-törvényben az összevonás alá eső jövedelmekre megadott adómértékkel kell kiszámítani.

Fentiekről jegyzőkönyv készül. A jegyzőkönyvnek vannak kötelező alaki és tartalmi kellékei. Ha az alább felsoroltakat az érintett nem találja a jegyzőkönyvben, vagy a jegyzőkönyv ellentmondásokat, számolási hibákat, esetleg helytelen jogszabályi hivatkozásokat tartalmaz, az ellenőrzés befejezésétől számított 15 napon belül írásban észrevételt tehet ezzel kapcsolatban az adóhatóságnak. Szóval, a jegyzőkönyvnek *minden esetben* ki kell térnie az alábbiakra:

- a megállapított mulasztások és hiányosságok bemutatását, a becslést indokló körülményeket, az eljárás jogalapjának részletes leírását és az alkalmazott módszer ismertetését,
- a becslés folyamatának szöveges indoklását, részletesen kifejtve, hogy miért a választott számolási módszer a legalkalmasabb az adó alapjának

valószínűsítésére,

- valamennyi értékelt adatot, bizonyítékot, a levont következtetéseket,
- az eljárás során tett bizonyítási indítványokat, és ha azokat mellőzték, annak okát,
- részletezni kell az adóalap és az adó számítását, olyan módon, hogy az mind az adózó, mond pedig független kívül álló számára is érthető legyen,
- a jegyzőkönyvben be kell mutatni az SZJA-törvény szerint besorolt bevételek és kiadások időrendi sorrendben történő egyenleg számítását, figyelembe véve az életvitelre fordított kiadásokat,
- a mellékletben csatolni kell a jegyzőkönyvet alátámasztó dokumentumokat, szerződéseket, számlákat, adózói nyilatkozatokat, a különböző adatszolgáltatások tartalmát és a kapcsolódó tanúvallomásokat.

A Hírlevél következő számában az adóhatóság azon tapasztalatait gyűjtjük csokorba, hogy az adózók milyen „trükkökkel” próbáltak magyarázatot és bizonyítékot adni a feltárt forráshiány legális voltára, illetve miként torpedózta meg e próbálkozásokat az adóhatóság. Július 1-e közeledtével az új áfa-kulccsal kapcsolatos számlázási kérdésekkel is foglalkozunk.